2022-YILGI ICSID ARBITRAJ QOIDALARI ASOSIDA INVESTITSIYA NIZOLARINI O‘Z VAQTIDA KO‘RIB CHIQISHNING PROTSESSUAL-HUQUQIY MEXANIZMLARI VA MUAMMOLARI

Yoqubjonova Rayxona Muzaffar qizi
Toshkent davlat yuridik universiteti
Xalqaro arbitraj va nizolarni
hal etish yo’nalishi magistranti
rayhana200804@gmail.com
https://doi.org/10.5281/zenodo.24208086

Annotatsiya

Mazkur maqolada xalqaro investitsiya arbitrajida nizolarni oqilona muddatlarda ko‘rib chiqishni ta’minlashning protsessual-huquqiy mexanizmlari 2022-yilgi Investitsiya nizolarini hal etish bo‘yicha xalqaro markaz (ICSID) arbitraj qoidalari asosida tadqiq etiladi. Xususan, arbitraj jarayonida protsessual muddatlarni belgilash va uzaytirish, tribunal faoliyatining vaqt jihatidan samaradorligi, tezlashtirilgan arbitraj tartibi hamda protsessual taqvimning ahamiyati tahlil qilinadi. Shuningdek, mahalliy va xorijiy olimlarning investitsiya nizolarini hal etish samaradorligi borasidagi ilmiy qarashlari o‘rganilib, arbitraj ishlarining cho‘zilishiga sabab bo‘luvchi huquqiy va tashkiliy omillar aniqlanadi. Maqola yakunida xalqaro arbitraj amaliyotini takomillashtirish va O‘zbekiston uchun ahamiyatli bo‘lgan ilmiy-amaliy takliflar ilgari suriladi.

Kalit so‘zlar: xalqaro investitsiya arbitraji, ICSID, 2022-yilgi arbitraj qoidalari, protsessual muddatlar, investitsiya nizolari, tezlashtirilgan arbitraj, protsessual taqvim, bifurkatsiya, arbitraj samaradorligi.

Аннотация

В статье исследуются процессуально-правовые механизмы обеспечения своевременного рассмотрения инвестиционных споров на основе Арбитражных правил Международного центра по урегулированию инвестиционных споров (МЦУИС) 2022 года. Особое внимание уделяется установлению и продлению процессуальных сроков, эффективности деятельности арбитражного трибунала, ускоренному арбитражу и процессуальному календарю. Также рассматриваются научные взгляды отечественных и зарубежных ученых, анализируются основные причины затягивания арбитражных разбирательств и предлагаются рекомендации по совершенствованию механизмов разрешения инвестиционных споров.

Ключевые слова: международный инвестиционный арбитраж, МЦУИС, Арбитражные правила 2022 года, процессуальные сроки, инвестиционные споры, ускоренный арбитраж, процессуальный календарь.

Abstract

This article examines the procedural and legal mechanisms for ensuring the timely resolution of investment disputes under the 2022 Arbitration Rules of the International Centre

for Settlement of Investment Disputes (ICSID). Particular attention is paid to the establishment and extension of procedural time limits, the efficiency of arbitral tribunals, expedited arbitration, and procedural timetables. The article also considers the scholarly views of Uzbek and foreign legal scholars, identifies the principal factors contributing to delays in investment arbitration, and proposes recommendations for improving the effectiveness of international investment dispute resolution mechanisms.

Keywords: international investment arbitration, ICSID, 2022 Arbitration Rules, procedural time limits, investment disputes, expedited arbitration, procedural timetable, bifurcation.

KIRISH

Globallashuv sharoitida xorijiy investitsiyalarni jalb qilish, investorlarning huquq va qonuniy manfaatlarini himoya qilish hamda investitsiya faoliyati bilan bog‘liq nizolarni samarali hal etish davlatlarning iqtisodiy va huquqiy siyosatida muhim ahamiyat kasb etmoqda. Xalqaro investitsiya munosabatlarining kengayishi investorlar va investitsiyalarni qabul qiluvchi davlatlar o‘rtasida yuzaga keladigan nizolarni mustaqil, xolis va oqilona muddatlarda hal etishni taqozo etadi.

Investitsiya nizolarining uzoq davom etishi taraflar uchun qo‘shimcha moliyaviy xarajatlarni keltirib chiqarishi, investitsiya loyihalarining amalga oshirilishiga salbiy ta’sir ko‘rsatishi hamda xalqaro nizolarni hal etish mexanizmlariga bo‘lgan ishonchni susaytirishi mumkin. Shu sababli investitsiya arbitrajida nafaqat nizoni to‘g‘ri hal etish, balki uni samarali va ortiqcha kechikishlarsiz ko‘rib chiqishni ta’minlaydigan protsessual-huquqiy mexanizmlarni takomillashtirish ham dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Xalqaro investitsiya nizolarini hal etishning muhim institutsional mexanizmlaridan biri Jahon banki guruhi tarkibidagi Investitsiya nizolarini hal etish bo‘yicha xalqaro markaz – International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID) hisoblanadi. 1965-yilgi Vashington konvensiyasi asosida tashkil etilgan mazkur markaz davlatlar va boshqa davlatlarning fuqarolari o‘rtasida investitsiyalardan kelib chiqadigan nizolarni arbitraj hamda yarashtirish tartib-taomillari orqali hal etishga xizmat qiladi[1]

ICSID faoliyatining ko‘lami ortib borayotgani ushbu masalaning amaliy ahamiyatini yanada oshirmoqda. Markazning **2026-moliya yili** bo‘yicha rasmiy ma’lumotlariga ko‘ra, 2025-yil 1-iyuldan 2026-yil 30-iyungacha ICSID jami 363 ta ishni yuritgan. Shu davrda 60 ta yangi ish ro‘yxatga olingan va 83 ta ish yurituvi yakunlangan. 2026-yil 30-iyun holatiga ko‘ra, ICSID Konvensiyasi va Qo‘shimcha imkoniyatlar qoidalari doirasida ro‘yxatga olingan ishlarning umumiy soni 1 118 taga yetgan[2].

Mazkur statistik ko‘rsatkichlar investitsiya nizolarini hal etish tizimiga bo‘lgan talab yuqoriligini namoyon etadi. Biroq ishlar sonining ko‘payishi o‘z-o‘zidan ularning ko‘rib chiqilish muddati uzayganini anglatmaydi. Shu sababli arbitraj samaradorligini baholashda

[1] Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States. Washington, 18 March 1965. Articles 25, 43, 44 and 48

[2] International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID). ICSID Caseload – Statistics, Issue 2026-2. Washington, D.C., 2026. Shuningdek: ICSID, “ICSID Releases Caseload Statistics for the 2026 Fiscal Year”, 14 August 2026.

ishlarning soni bilan bir qatorda ularni ko‘rib chiqish davomiyligi, protsessual muddatlarga rioya etilishi va kechikishlarning asosiy sabablarini ham o‘rganish zarur.

Ushbu yo‘nalishdagi muhim islohotlardan biri 2022-yil 1-iyuldan kuchga kirgan yangilangan ICSID arbitraj qoidalaridir. Mazkur qoidalar arbitraj jarayonini samarali tashkil etish, taraflar va tribunalning protsessual majburiyatlarini aniqlashtirish hamda nizolarni oqilona muddatlarda hal etish imkoniyatlarini kengaytirishga qaratilgan

Shu nuqtayi nazardan, mazkur maqolaning maqsadi 2022-yilgi ICSID arbitraj qoidalarida nazarda tutilgan protsessual muddatlar va ish yuritishni tezlashtirish mexanizmlarining mazmunini tahlil qilish, arbitraj jarayonining cho‘zilishiga sabab bo‘luvchi omillarni aniqlash hamda ularni bartaraf etishga qaratilgan ilmiy-amaliy takliflarni ishlab chiqishdan iborat.

Xalqaro investitsiya arbitrajida protsessual samaradorlik tushunchasi faqat ishni qisqa muddatda yakunlash bilan cheklanmaydi. U arbitraj jarayonining oqilona tashkil etilishi, taraflarning teng protsessual imkoniyatlarga ega bo‘lishi, dalillarning to‘liq va xolis baholanishi hamda yakuniy qarorning o‘z vaqtida chiqarilishini qamrab oladi. Shu sababli protsessual samaradorlikni ikki asosiy mezon orqali baholash mumkin**. Birinchisi – vaqt va xarajatlar jihatidan samaradorlik, ikkinchisi – protsessual adolat va taraflarning huquqlarini ta’minlash**. Ushbu mezonlar o‘zaro bog‘liq bo‘lib, ulardan birining hisobiga ikkinchisini ta’minlash xalqaro arbitrajning asosiy maqsadlariga zid kelishi mumkin.

Mazkur masala xorijiy olimlarning ilmiy ishlarida ham keng yoritilgan. Jumladan, **Jeffery Commission** va **Rahim Moloo** tomonidan tayyorlangan Procedural Issues in International Investment Arbitration asarida investitsiya arbitrajining protsessual jihatlari, xususan, dastlabki protsessual qaror, arbitraj taqvimi, bifurkatsiya, dalillarni taqdim etish va eshituvlarni tashkil etish masalalari batafsil tahlil qilingan[3].

Malintoppi, **August Reinisch** va **Anthony Sinclair** tomonidan tayyorlangan Schreuer’s Commentary on the ICSID Convention asarida ICSID Konvensiyasining protsessual normalari va ularning amaliy qo‘llanilishi tizimli ravishda sharhlangan[4]. Rudolf Dolzer, Christoph Schreuer va Ursula Kriebaumning Principles of International Investment Law asarida xalqaro investitsiya huquqining asosiy tamoyillari, investorlarni himoya qilish kafolatlari va investitsiya nizolarini hal etish mexanizmlari tahlil qilingan[5]. Ushbu asar bevosita protsessual muddatlarga bag‘ishlanmagan bo‘lsa-da, investitsiya arbitrajining huquqiy tabiati va investor-davlat nizolarini hal etishning umumiy nazariy asoslarini tushunishda muhim ahamiyatga ega.

O‘zbekistonlik olimlar **Islambek Rustambekov** va **Abduaziz Isakulov**ning Uzbekistan in 2020: Foreign Direct Investment and Investor-State Dispute Resolution nomli maqolasida O‘zbekistonda xorijiy investitsiyalarni huquqiy tartibga solish va investor-davlat nizolarini hal etish mexanizmlarining rivojlanish istiqbollari o‘rganilgan[6].

[3] Commission, J., Moloo, R. Procedural Issues in International Investment Arbitration. Oxford University Press, 2018. Chapter 2: “The First Procedural Order”, pp. 16–29.
[4] Schreuer, C. H., Malintoppi, L., Reinisch, A., Sinclair, A. Schreuer’s Commentary on the ICSID Convention. 3rd ed. Cambridge University Press, 2022. Commentary on Article 46.
[5] Dolzer, R., Schreuer, C., Kriebaum, U. Principles of International Investment Law. 3rd ed. Oxford University Press, 2022.
[6] Rustambekov, I., Isakulov, A. “Uzbekistan in 2020: Foreign Direct Investment and Investor-State Dispute Resolution” // International Academic Journal of Law. 2021. Vol. 2, Issue 1. P. 1–5. DOI: 10.47310/iajl.2021.v02i01.010.

2022-yilgi ICSID arbitraj qoidalarining muhim jihatlaridan biri arbitraj jarayonida taraflar va tribunal zimmasiga yuklatilgan protsessual majburiyatlarning aniqlashtirilganidir. Xususan, **3-qoidada** tribunal va taraflar arbitraj ish yurituvini halol, tezkor va xarajatlar nuqtayi nazaridan samarali tarzda olib borishi lozimligi belgilangan[7].Mazkur qoida arbitraj jarayonining umumiy yo‘nalishini belgilaydi. Unga muvofiq, protsessual harakatlarni amalga oshirishda faqat belgilangan shakl va tartibga rioya etish emas, balki ishni ortiqcha kechikishlarsiz yakunlashga xizmat qiladigan yondashuvni qo‘llash ham talab etiladi.

Bunda tezkorlik talabi taraflarning tengligi va o‘z pozitsiyasini taqdim etish huquqi bilan birgalikda talqin qilinishi kerak. Ya’ni tribunal ishni tezlashtirish maqsadida taraflardan birining dalillarni taqdim etish yoki o‘z vajlarini asoslash imkoniyatini asossiz ravishda cheklamasligi lozim.

2022-yilgi qoidalarning **10-qoidasi** protsessual muddatlarni belgilash tartibini tartibga soladi. Unga ko‘ra, Konvensiya yoki arbitraj qoidalarida bevosita belgilanmagan protsessual harakatlarni amalga oshirish muddatlari tribunal yoki tegishli hollarda Bosh kotib tomonidan belgilanadi. Bunda imkon qadar taraflar bilan maslahatlashish talab etiladi. Mazkur tartibning amaliy ahamiyati shundaki, arbitraj jarayonidagi barcha protsessual harakatlar uchun umumiy va o‘zgarmas muddatlar belgilash o‘rniga, har bir nizoning xususiyatlaridan kelib chiqib tegishli muddatlarni aniqlash imkoniyati yaratiladi. Masalan, murakkab moliyaviy ekspertizani talab qiladigan investitsiya nizosida taraflarga dalillarni tayyorlash uchun ko‘proq vaqt kerak bo‘lishi mumkin. Aksincha, huquqiy masalalar doirasi cheklangan nizoda yozma arizalarni taqdim etish muddatlarini qisqartirish imkoniyati mavjud.

11-qoida taraflarga tegishli protsessual muddatlarni uzaytirish masalasini tartibga soladi. Mazkur qoida ikki xil vaziyatni farqlaydi. Birinchidan, ICSID qoidalarida belgilangan muddatlar faqat taraflarning o‘zaro kelishuvi asosida uzaytirilishi mumkin, biroq ayrim maxsus holatlarda tribunal tomonidan muddatga rioya qilinmaganligini oqlash imkoniyati ham nazarda tutilgan. Ikkinchidan, tribunal yoki Bosh kotib tomonidan belgilangan muddatlar taraflarning kelishuvi yoki asoslantirilgan murojaat asosida uzaytirilishi mumkin. Ushbu tartib protsessual intizomni mustahkamlashga xizmat qiladi. Chunki taraflar muddatlarni uzaytirish to‘g‘risidagi murojaatlarini tegishli sabablar bilan asoslashlari kerak. Shu bilan birga, alohida holatlarni hisobga olish imkoniyatining mavjudligi protsessual adolatni ta’minlash uchun muhimdir.

12-qoida esa tribunalga tegishli muddatlarni tartibga soladi. Unga ko‘ra, tribunal qarorlar, ajrimlar va yakuniy arbitraj qarorini chiqarish uchun belgilangan muddatlarga rioya qilishga maksimal darajada harakat qilishi kerak. Agar tribunal tegishli muddatga rioya qila olmasa, kechikishni asoslovchi alohida holatlar va qaror chiqarilishi kutilayotgan sana haqida taraflarni xabardor qilishi lozim. Mazkur qoidaning o‘ziga xos jihati shundaki, tribunal faoliyati ham protsessual vaqt nazoratidan chetda qolmaydi. Bu esa arbitraj jarayonining samaradorligini baholashda taraflar bilan bir qatorda tribunal zimmasidagi mas’uliyatni ham e’tiborga olish zarurligini ko‘rsatadi.

Shunday qilib, 2022-yilgi ICSID qoidalarining 3, 10, 11 va 12-qoidalari o‘zaro bog‘liq tizimni tashkil etadi. 3-qoida umumiy samaradorlik talabini belgilasa, 10-qoida muddatlarni belgilash, 11-qoida ularni uzaytirish, 12-qoida esa tribunalning muddatlarga rioya etish majburiyatini tartibga soladi.

[7] ICSID. ICSID Arbitration Rules (2022). Rule 3 – General Duties of the Tribunal and the Parties.

Protsessual muddatlarning huquqiy jihatdan belgilanishi investitsiya nizolarini o‘z vaqtida hal etish uchun muhim bo‘lsa-da, nizolarning amalda qancha davom etishiga ta’sir ko‘rsatuvchi boshqa omillar ham mavjud.

Birinchi omil – investitsiya nizolarining murakkabligi. Bunday nizolar ko‘pincha katta hajmdagi hujjatlar, moliyaviy hisob-kitoblar, ekspert xulosalari, davlat organlarining qarorlari va xalqaro shartnomalarni tahlil qilishni talab etadi. Dalillarni yig‘ish, tekshirish va baholash esa muayyan vaqt talab qiladi.

Ikkinchi omil – yurisdiksiyaga oid e’tirozlardir. Investorning huquqiy maqomi, investitsiyaning xalqaro shartnoma talablariga muvofiqligi, davlatning arbitrajga roziligi va tribunalning nizoni ko‘rib chiqish vakolati kabi masalalar murakkab huquqiy tahlilni talab etishi mumkin.

Uchinchi omil – arbitraj ishini bosqichlarga ajratib ko‘rib chiqish, ya’ni bifurkatsiya mexanizmidir. Bunda tribunal yurisdiksiya, javobgarlik yoki zarar miqdori bilan bog‘liq masalalarni alohida bosqichlarda ko‘rib chiqishi mumkin.

Bifurkatsiya ayrim vaziyatlarda protsessual iqtisodga erishish imkonini beradi. Masalan, agar tribunal dastlabki bosqichda o‘z yurisdiksiyasi mavjud emasligini aniqlasa, nizoning mohiyatini va zarar miqdorini batafsil o‘rganishga ehtiyoj qolmaydi. Bu esa taraflarning vaqt va xarajatlarini tejaydi. Biroq har bir holatda bifurkatsiyani qo‘llash samarali natija bermaydi. Agar alohida bosqichlarda ko‘rib chiqiladigan masalalar bir-biri bilan chambarchas bog‘liq bo‘lsa, ularni ajratish dalillarni qayta taqdim etish, takroriy eshituvlar va qo‘shimcha protsessual xarajatlarga olib kelishi mumkin.

To‘rtinchi omil – arbitrlarni tayinlash va tribunal tarkibini shakllantirish bilan bog‘liq masalalardir. Arbitrlarning mustaqilligi, xolisligi, malakasi va ishni ko‘rib chiqish uchun yetarli vaqtga ega bo‘lishi arbitraj jarayonining samarali tashkil etilishida muhim ahamiyatga ega.

Beshinchi omil – taraflarning protsessual xatti-harakatlaridir. Dalillarni kech taqdim etish, qo‘shimcha muddatlarni takroran so‘rash, ortiqcha protsessual e’tirozlar bildirish va ishning ayrim masalalarini asossiz ravishda murakkablashtirish ham nizoning davomiyligiga ta’sir ko‘rsatishi mumkin.

Muallifning fikricha, investitsiya arbitrajidagi kechikishlarni faqat protsessual qoidalar bilan bog‘lash to‘g‘ri emas. Ularning oldini olish uchun tribunalning ishni boshqarish vakolatlari, taraflarning protsessual intizomi va nizoning murakkabligiga mos tartib-taomillar birgalikda qo‘llanilishi lozim.

O‘ZBEKISTON UCHUN ILMIY-AMALIY TAKLIFLAR

O‘zbekistonda xorijiy investitsiyalarni jalb qilish va investorlarning huquqiy manfaatlarini himoya qilish davlat siyosatining muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. 2019-yil 25-dekabrdagi O‘RQ-598-sonli **“Investitsiyalar va investitsiya faoliyati to‘g‘risida”gi Qonun** investitsiya faoliyatining huquqiy asoslarini belgilab beradi. Mazkur qonunchilik doirasida investitsiya nizolarini hal etish mexanizmlarini samarali tashkil etish, investorlar uchun huquqiy kafolatlarni mustahkamlash va xalqaro arbitraj amaliyotini o‘rganish muhim ahamiyatga ega.

Yuqoridagi ilmiy qarashlar va 2022-yilgi ICSID qoidalari tahlilidan kelib chiqib, O‘zbekiston uchun quyidagi takliflarni ilgari surish mumkin.

a) **Birinchidan**, investitsiya nizolarini ko‘rib chiqishda protsessual muddatlarni aniq belgilash va ularni uzaytirish asoslarini tartibga solish amaliyotini takomillashtirish lozim. Bunda taraflarning asoslantirilgan murojaatlari, ishning murakkabligi va kechikishning sabablari hisobga olinishi kerak.

b) **Ikkinchidan**, tezlashtirilgan arbitraj mexanizmlarini takomillashtirish zarur. Bunda nizoning qiymati, huquqiy murakkabligi va taraflarning roziligi kabi mezonlardan foydalanish mumkin. Shu bilan birga, tezlashtirilgan tartib taraflarning protsessual huquqlarini cheklamasligi kerak.

c) **Uchinchidan**, arbitrlarni tayinlash jarayonida ularning malakasi va mustaqilligi bilan bir qatorda, ishni oqilona muddatlarda ko‘rib chiqish uchun yetarli vaqtga ega bo‘lishiga ham e’tibor qaratish lozim.

d) **To’rtinchidan**, arbitraj jarayonlarida raqamli texnologiyalar, elektron hujjat almashinuvi va videokonferensiya imkoniyatlaridan keng foydalanish kerak. Bu turli davlatlarda joylashgan taraflarning vaqt va moliyaviy xarajatlarini kamaytirishga yordam beradi.

Mazkur takliflar O‘zbekistonda investitsiya nizolarini hal etish tizimining protsessual samaradorligini oshirish, xalqaro arbitraj standartlarini milliy amaliyotda qo‘llash va investorlar uchun yanada ishonchli huquqiy muhit yaratishga xizmat qilishi mumkin.

XULOSA

Xalqaro investitsiya arbitrajida nizolarni o‘z vaqtida ko‘rib chiqish investorlar huquqlarini samarali himoya qilish va xalqaro arbitraj tizimiga bo‘lgan ishonchni mustahkamlashning muhim shartlaridan biridir. Investitsiya nizolarining uzoq davom etishi nafaqat taraflarning moliyaviy manfaatlariga, balki investitsiya muhitining barqarorligiga ham salbiy ta’sir ko‘rsatishi mumkin.

2022-yilgi ICSID arbitraj qoidalari ushbu muammoni bartaraf etishga qaratilgan muhim protsessual mexanizmlarni o‘z ichiga oladi. Xususan, 3-qoidada umumiy samaradorlik va tezkorlik talabi, 10-qoidada protsessual muddatlarni belgilash, 11-qoidada muddatlarni uzaytirish, 12-qoidada esa tribunalning muddatlarga rioya etish majburiyati belgilangan. Bundan tashqari, XII bobda nazarda tutilgan tezlashtirilgan arbitraj tartibi nizolarni qisqaroq muddatlarda ko‘rib chiqish imkoniyatini yaratadi.

Tadqiqot natijasida investitsiya arbitrajida protsessual kechikishlarning asosiy sabablari sifatida nizolarning murakkabligi, yurisdiksiyaga oid e’tirozlar, bifurkatsiya, arbitrlarni tayinlash bilan bog‘liq masalalar va taraflarning protsessual xatti-harakatlari aniqlanadi.

Mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy qarashlari ham investitsiya nizolarini samarali hal etishda institutsional ishonchlilik, protsessual iqtisod va ish yuritishni oldindan rejalashtirish muhimligini ko‘rsatadi.

Muallifning fikricha, xalqaro investitsiya arbitrajida protsessual samaradorlikni ta’minlash uchta asosiy shartga bog‘liq: protsessual muddatlarning aniq belgilanishi va ularga rioya etilishi; ishning xususiyatlariga mos tezlashtirilgan mexanizmlardan foydalanish; taraflarning tengligi va protsessual huquqlarini to‘liq ta’minlash.

Shuningdek, protsessual taqvimdan samarali foydalanish, muddatlarni uzaytirish asoslarini aniqlashtirish va raqamli texnologiyalarni keng joriy etish investitsiya nizolarini oqilona muddatlarda hal etishga xizmat qilishi mumkin.

Xulosa qilib aytganda, xalqaro investitsiya arbitrajining haqiqiy samaradorligi nizoni shunchaki tez yakunlashda emas, balki uni adolatli, xolis va taraflarning protsessual huquqlarini ta’minlagan holda oqilona muddatlarda hal etishda namoyon bo‘ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States. Washington, 18 March 1965.
2. International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID). ICSID Convention, Regulations and Rules. Washington, D.C., 2022.
3. O‘zbekiston Respublikasining 2019-yil 25-dekabrdagi O‘RQ-598-sonli “Investitsiyalar va investitsiya faoliyati to‘g‘risida”gi Qonuni.
4. Commission J., Moloo R. Procedural Issues in International Investment Arbitration. Oxford University Press, 2018.
5. Dolzer R., Schreuer C., Kriebaum U. Principles of International Investment Law. 3rd ed. Oxford University Press, 2022.
6. Schreuer C. H., Malintoppi L., Reinisch A., Sinclair A. Schreuer’s Commentary on the ICSID Convention. 3rd ed. Cambridge University Press, 2022.
7. Hayitmurodov U. O. Legal Mechanisms for Resolving Investment Disputes in Uzbekistan: Problems, Prospects, and Recommendations // Journal of Law Research. 2024. URL: https://tadqiqot.uz/index.php/law/article/view/10020.
8. Rustambekov I., Isakulov A. Uzbekistan in 2020: Foreign Direct Investment and Investor-State Dispute Resolution // International Academic Journal of Law. 2021. Vol. 2, Issue 1. P. 1–5. DOI: 10.47310/iajl.2021.v02i01.010.
9. International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID). ICSID Caseload – Statistics, Issue 2026-2. Washington, D.C., 2026.
10. International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID). Expedited Arbitration – ICSID Convention Arbitration (2022 Rules). Available at: https://icsid.worldbank.org/procedures/arbitration/convention/expedited-arbitration/2022.